

Digitaliseringens vardag i vården: kompetens, stöd och system i samspel kring patientdata

Lektor Karin Brodén
Svensk Förening för Medicinsk Informatik
Informatik, Umeå Universitet
Karin.broden@umu.se

EHDS händer nu – men hur ser verkligheten ut?

- Patientdata = vårdens viktigaste professionsverktyg
- Samtidigt
 - Frustration
 - Osäkerhet
 - Work-around lösningar

Patientdata = professionsarbete

- Beslutsstöd
- Patientsäkerhet
- Kontinuitet
- Juridiskt och etiskt ansvar

Vad vi gjorde

- Utvecklade ett självskattningsverktyg för kompetens om digital patientdata
- Självskattning + kommentarer
- 130 svar

Vardagen fungerar, tills den inte gör det

- Stabil vardag i rutin
- Sårbar i komplexa situationer
 - Exempelvis:
 - Skyddade identiteter
 - Myndighetsförfrågningar
 - Systemberoende situationer

Vad händer när det inte fungerar?

- Osäkerhet
- Extra arbete
- Workarounds
- Risker i informationskedjan

-> Professionen kompenserar för systemet

Sekretess och etik

- Stark grundkompetens
- Svårigheter i komplexa situationer

-> Man vill göra rätt, men saknar stöd

Tekniken i vardagen

- Tröga system
- Bristande systemintegrationer
- Dubbelarbete
- Fragmenterade lösningar

-> Tekniken speglar inte vårdens arbete

Infrastrukturens konsekvenser

- Fördröjd dokumentation
- Muntliga lösningar istället för system
- Svårigheter att dela data

-> Påverkar patientsäkerhet och kvalitet

Vad personalen efterfrågar

- Stabilare system
- Bättre systemintegrationer
- Mindre dubbelarbete
- Bättre stöd

-> Detta är förutsättningar – inte önskemål

Tre centrala slutsatser

- Kompetens om digital patientdata är organisatorisk och individuell
- Patientdata är professionsarbete
- Teknik löser inte strukturella problem

Vad betyder detta för EHDS?

- Ökad datadelning -> högre krav
- Sekundäranvändning -> nya tolkningar
- Interoperabilitet -> beroende av system

EHDS förstärker befintliga utmaningar

Risk om vi inte gör något

- Ökad belastning på personal
- Fler workarounds
- Sämre datakvalitet
- Risk för patientsäkerhet

Vad behöver vi göra?

- Se kompetens som en förmåga
- Bygga system för arbete - > inte bara data
- Integrera stöd i vardagen
- Ta ansvar på organisationsnivå

Skifte i perspektiv

- Från
 - Individ - > organisation
 - Teknik -> praktik
 - Utbildning - > arbetsförutsättningar

Sammanfattning

- Positiva till digitalisering
- Negativa till mer administration
- Ja till digitalisering som stödjer
- Nej till system som stör